

Luonnonvara- ja
biotalouden
tutkimus 63/2017

Kalatalouden toimialakatsaus 2017

Heidi Pokki, Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2017

Kalatalouden toimialakatsaus 2017

Heidi Pokki, Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Luonnonvarakeskus, Helsinki 2017

Pokki, H., Kärnä, M., Valve J. ja Setälä, J. 2017. Kalatalouden toimialakatsaus 2017. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2017. Luonnonvarakeskus, Helsinki. 25 s.

ISBN: 978-952-326-474-8 (Painettu)

ISBN: 978-952-326-475-5 (Verkkajulkaisu)

ISSN 2342-7647 (Painettu)

ISSN 2342-7639 (Verkkajulkaisu)

URN: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-326-475-5>

Copyright: Luonnonvarakeskus (Luke)

Kirjoittajat: Heidi Pokki, Markku Kärnä, Joonas Valve ja Jari Setälä

Julkaisija ja kustantaja: Luonnonvarakeskus (Luke), Helsinki 2017

Julkaisuvuosi: 2017

Kannen kuva: Luken kuva-arkisto

Painopaikka ja julkaisumyynti: Juvenes Print, <http://luke.juvenesprint.fi>

Tiivistelmä

Heidi Pokki¹⁾, Markku Kärnä¹⁾, Joonas Valve¹⁾ ja Jari Setälä²⁾

heidi.pokki@luke.fi, markku.karna@luke.fi, joonas.valve@luke.fi, jari.setala@luke.fi

¹⁾ Luonnonvarakeskus (Luke), Latokartanonkaari 9, 00790 Helsinki

²⁾ Luonnonvarakeskus (Luke), Itäinen Pitkätatu 3, 20520 Turku

Kalatalouden toimialakatsauksessa kuvataan suomalaisen merikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellista tilaa. Katsaus perustuu kalatalouden yritysten viimeisimpiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin.

Vuonna 2015 kalatalousalalla oli 1 747 yritystä. Yritysten kokonaistuotot olivat 839 miljoonaa euroa. Kalatalouden tuottama jalostusarvo oli 122 miljoonaa euroa ja yritysten työllistävyys oli 2 536 henkilötyövuotta. Yrityksistä 72 prosenttia oli kalastusyrittäjiä. Tuotoiltaan suurin toimiala oli kalanjalostus. Myös henkilöstöä oli eniten jalostajien palveluksessa.

Ainoastaan vesiviljelijöiden reaalitytuotot kasvoivat vuonna 2015. Muiden kalatalouden toimialojen tuotot laskivat. Eniten laskivat jalostusyritysten reaalitytuotot, 24 prosenttia. Kalan ja kalatuotteiden tuonti- ja vientimäärät ja arvot kasvoivat vuonna 2016.

Vuonna 2015 rannikkokalastajien sekä isojen troolareiden tuotot laskivat ja pienten troolareiden tuotot kasvoivat. Isojen troolareiden nettotulos parani edullisemmän polttoaineen ansioista, mutta muiden kalastajaryhmien nettotulos heikkeni. Vesiviljely-yritysten tuotto kasvoi samalla kun toimialan kannattavuus parani. Kalanjalostajien tuotot laskivat kaikissa yrityskokoluokissa ja ainoastaan keskisuurten yritysten nettotulos parani. Kalatukkukaupassa isojen ja pienten yritysten tuotot kasvoivat, mutta keskisuurten tuotot laskivat. Toimialan kannattavuus heikkeni, sillä nettotulos laski kaikissa yrityskokoluokissa. Kalaan erikoistuneessa vähittäiskaupassa oli heikko vuosi. Ainoastaan pienten yritysten tuotot ja nettotulos säilyivät edellisvuoden tasolla, muissa yrityskokoluokissa tuotot ja kannattavuus laskivat.

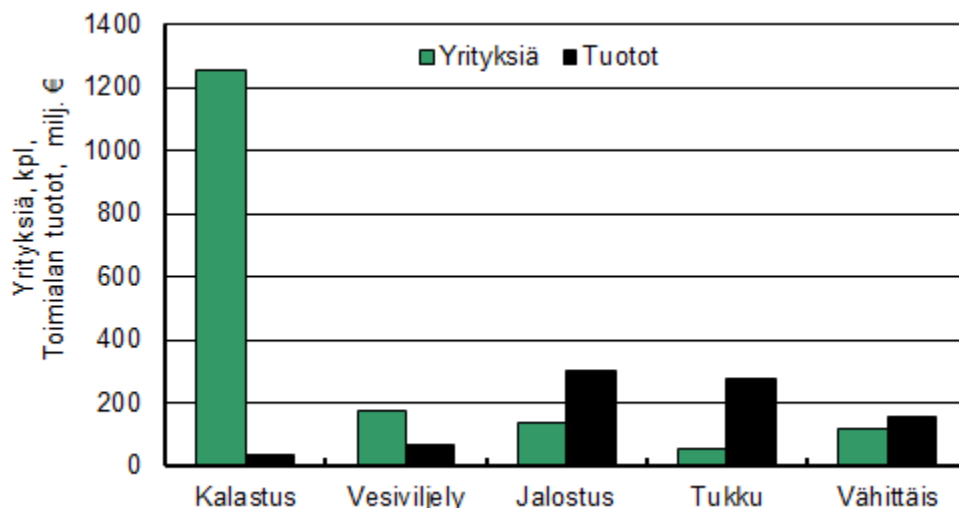
Asiasanat: kalanjalostus, kalan vähittäiskauppa, kalastus, kalatalous, kalatukkukauppa, taloudellinen analyysi, toimialakatsaus, vesiviljely

Sisällys

1. Kalatalouden tuotot laskivat	5
2. Kalastuksessa isojen troolareiden nettotulos parani	7
3. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat ja kannattavuus parani	9
4. Jalostustoimialan kannattavuus heikkeni	11
5. Kalatukkukaupan kannattavuus laski	13
6. Kalaan erikoistuneella vähittäiskaupalla aiempaa heikompi vuosi.....	16
7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus	17
7.1. Aineisto ja menetelmät.....	17
7.2. Tulosten luotettavuus	18

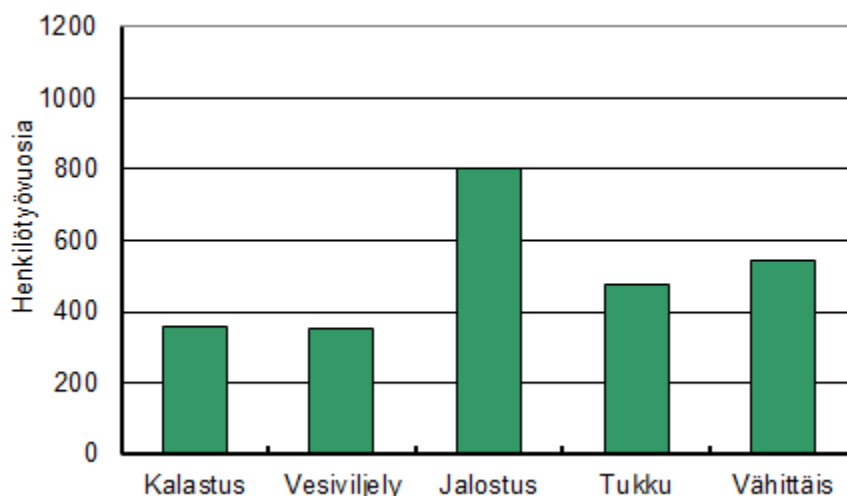
1. Kalatalouden tuotot laskivat

Vuonna 2015 kalataloudessa toimi 1 747 yritystä. Toimialan yritysten kokonaismäärä laski muutamalla kymmenellä yrityksellä. Suurin osa toimialan yrityksistä (72 %) oli kalastusyrityksiä. Kalatalouden toimialojen kokonaistuotot olivat 839 miljoonaa euroa, mikä on 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Koko kalatalouden jalostusarvo laski viidenneksellä ja oli 122 miljoonaa euroa (liite 1). Kala-kauppa ja jalostus ovat olleet hyvin keskittyneitä, mutta myös alkutuotannon toimialat ovat viime vuosina keskittyneet (liite 2).

Kuva 1. Kalatalouden toimialojen yritysten lukumäärät ja tuotot vuonna 2015.

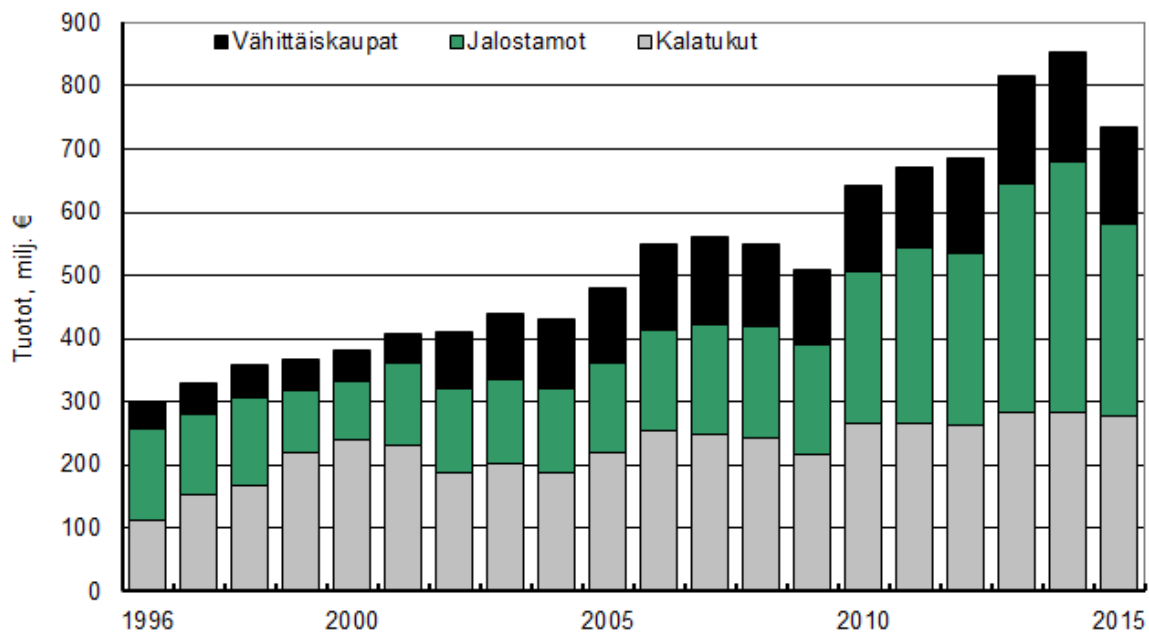
Kalatalouden työllistävyys oli 2 536 henkilötyövuotta. Kalanjalostus työllisti eniten, 32 prosenttia koko toimialasta. Sekä kalastuksen että vesiviljelyn osuus oli 14 prosenttia (kuva 2, liite 1). Kalatalouden kokonaistyöllistävyys laski 10 prosenttia. Henkilöstön määrä kasvoi alkutuotannoissa ja laski kalanjalostuksessa ja vähittäiskaupassa. Tukkukauppa työllisti yhtä paljon kuin vuonna 2014.

Kuva 2. Kalatalouden toimialojen työllistävyys henkilötyövuosina vuonna 2015.

Vuonna 2015 kalatalouden tuotot laskivat. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat, mutta muiden kalatalouden toimialojen tuotot laskivat (liite 1). Tukkukaupan ja kalastuksen tuotot laskivat vain vähän, mutta

jalostuksen tuotot laskivat neljänneksellä. Kalastuksen nettotulos parani pääasiassa isojen troolareiden edullisempien polttoainekustannusten ansiosta, vaikka tuotot vähenivät. Myös vesiviljelyyritysten kannattavuus nousi. Kalanjalostuksen tuotot laskivat neljänneksellä ja samalla nettotulos väheni merkittävästi. Tukkukaupan nettotulos heikkeni, vaikka tuotot olivatkin vuoden 2014 tasolla. Vähittäiskaupan tuotot laskivat ja nettotulos kääntyi negatiiviseksi. Kalanjalostajat tekivät sekä tukkukauppaa että vähittäiskauppaa suuremmat tuotot. Kalakaupan liikevaihto kääntyi pitkän nousun jälkeen laskuun vuonna 2015 (kuva 3).

Kuva 3. Kalanjalostuksen, tukkukaupan ja vähittäiskaupan yhteenlasketut reaalityöt vuosina 1996-2015.

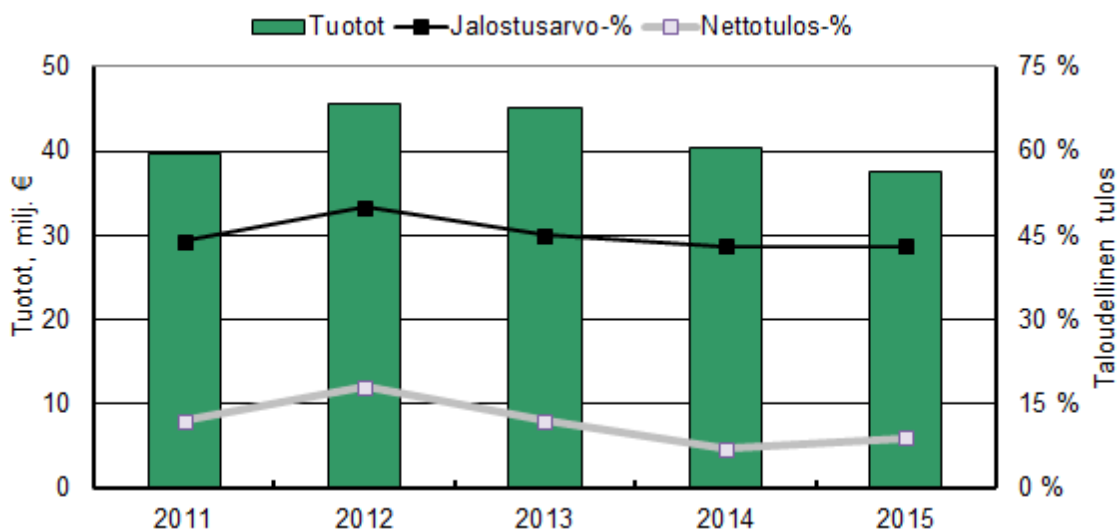
Suomeen tuotiin ihmisravinnoksi 378 miljoonalla eurolla kalaa, äyriäisiä, mätää ja muita kalatuotteita vuonna 2016. Ihmisravinnoksi tuotujen tuotteiden määrä oli 74 miljoonaa kiloa. Tuonnin kokonaismäärästä suurin osa (45 miljoonaa kiloa) tuli Norjasta, josta tärkeimmät ihmisravinnoksi tuodut tuotteet olivat tuore kokonainen merilohi, katkaravut sekä sillivalmisteet ja -säilykkeet. Norjan lisäksi tärkeimmät tuontimaat olivat Ruotsi, Tanska ja Viro.

Suomesta vietiin ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 56 miljoonaa kiloa vuonna 2016. Viennin arvo oli 51 miljoonaa euroa. Kalatuotteita vietiin eniten Viroon, Tanskaan, Valko-Venäjälle ja Latviaan. Viennin arvo kaikkiin edellä mainittuihin maihin kasvoi edellisvuodesta.

2. Kalastuksessa isojen troolareiden nettotulos parani

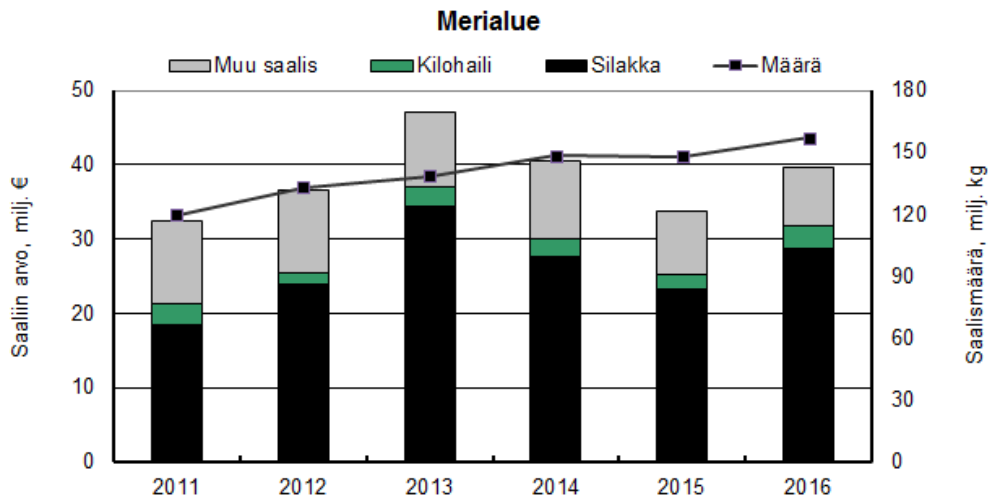
Vuonna 2015 merialueella toimi 1 256 kalastusyriytystä (liite 3: taulukko 3.1). Suurin osa kalastusyriytksistä oli rannikkokalastusyriytksiä. Ne on luokiteltu liikevaihdon mukaan yli ja alle 8 500 euron (alv-
raja) yriytksiin. Alle 8 500 euron liikevaihdon rannikkokalastajia oli 71 prosenttia kaikista kalastusyriytksistä ja yli 8 500 euron rannikkokalastajia 25 prosenttia. Troolikalastusyriytksiä oli neljä prosenttia. Kalastusyriytysten kokonaismäärä väheni 39 yriytksellä. Pienten (alle 8 500 €) rannikkokalastusyriytsten määrä kasvoi parillakymmenellä yriytksellä, suurempien (yli 8 500 €) rannikkokalastusyriytsten määrä laski. Pienten troolarikalastajien määrä laski kahdella ja alalle tuli yksi uusi iso troolariyriytys.

Kalastusyriytysten yhteenlasketut tuotot olivat 38 miljoonaa euroa vuonna 2015. Ne laskivat 7 prosenttia vuodesta 2014 (kuva 4). Isot troolarit tekivät puolet kalastuksen tuotoista. Rannikkokalastajien ja isojen troolareiden tuotot laskivat, kun taas pienten troolareiden tuotot kasvoivat. Isojen troolareiden nettotulos parani aiempaa edullisemmän polttoaineen myötä. Myös pienten rannikkokalastajien nettotulos parani, mutta muiden kalastajien nettotulos heikkeni. Parhaimman tuloksen tekivät yli 8 500 euron liikevaihdon rannikkokalastajat. Pieniä rannikkokalastajia lukuun ottamatta kalastuksen nettotulos oli positiivinen. Kalastajat tekivät noin 8 miljoonan euroa arvosta nettoinvestointeja. Eniten investoivat isot troolarit (4 miljoonaa euroa) ja pienet rannikkokalastajat (2 miljoonaa euroa). Kalastusyriytysten vakavaraisuus oli hyvä ja maksuvalmius tyydyttävä tai hyvä muilla paitsi isoilla troolareilla. Isojen troolauyriytysten omavaraisuusaste oli huono ja maksuvalmius heikko.

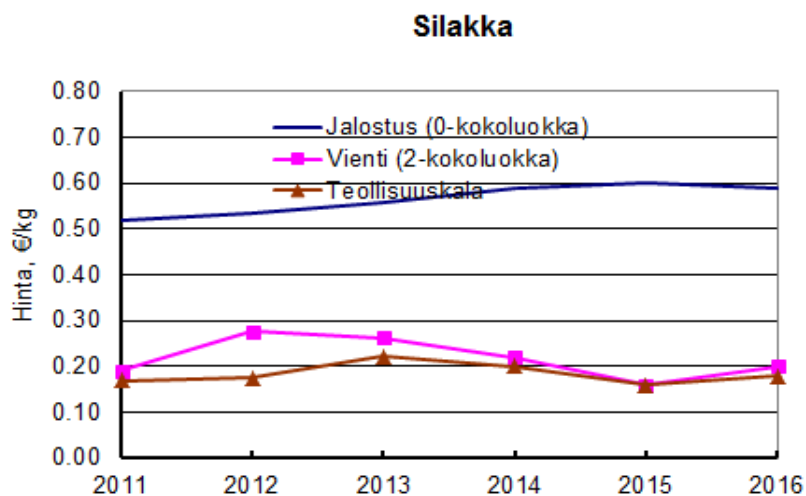
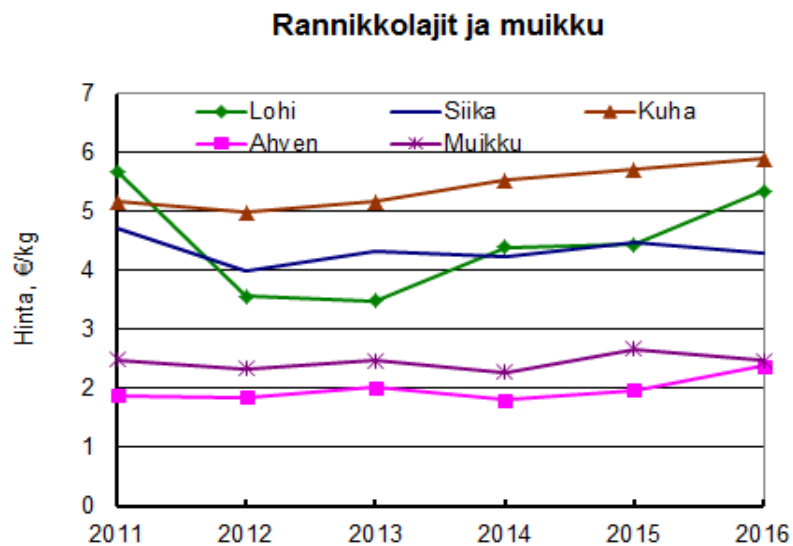

Kuva 4. Kalastusyriytysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2011–2015.

Vuonna 2016 ammattikalastajien saalis Itämerestä oli 157 miljoonaa kiloa ja arvoltaan 40 miljoonaa euroa. Saaliin määrä ja arvo kasvoivat edellisvuodesta (kuva 5). Silakkasaaliin arvo kasvoi 6 miljoonalla eurolla vuodesta 2015, kun jalostussilakan hinta nousi ja saalismäärä kasvoi. Noin kolmannes silakkasaaliista vietiin Ruotsiin, Viroon ja Tanskaan. Silakan osuus saaliin arvosta oli 72 prosenttia. Vuoden 2015 saaliin arvon lasku selittyy pääasiallisesti Venäjän elintarvikesilakan viennin loppumisella ja silakan hinnan laskulla. Saaliin arvon lasku vaikutti epäsuotuisasti silakkatroolareiden tuottoihin. Polttoaineen hinnat olivat aikaisempia vuosia edullisemmat, minkä vuoksi isojen troolareiden tulos oli kohtuullinen. Vienti- ja teollisuussilakan hinnat kuitenkin nousivat vuonna 2016 ja jalostusteollisuudessa käytetyn silakan hinta laski lievästi. Rannikkolajien hinnat nousivat siikaa lukuun ottamatta. Myös muikun hinta laski (kuva 6).

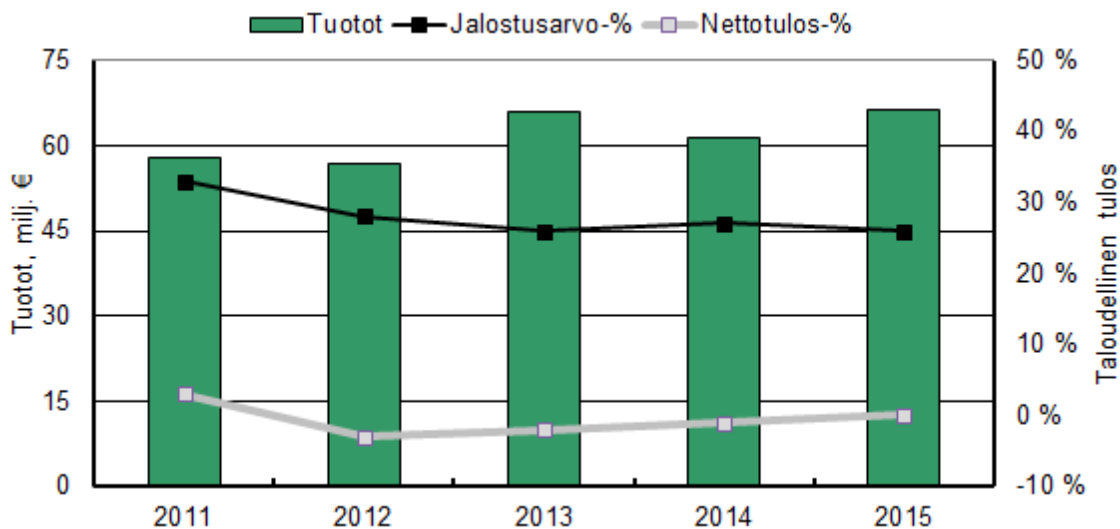
Kuva 5. Ammattikalastajien saaliin reaaliarvon ja määrän (viiva) kehitys merellä vuosina 2011–2016 (Luonnonvarakeskus 2017b).

Kuva 6. Silakan sekä lohien, siian, kuhan, ahvenen ja muikun reaaliset tuottajahinnat vuosina 2011–2016 (Luonnonvarakeskus 2017a).

3. Vesiviljelyn tuotot kasvoivat ja kannattavuus parani

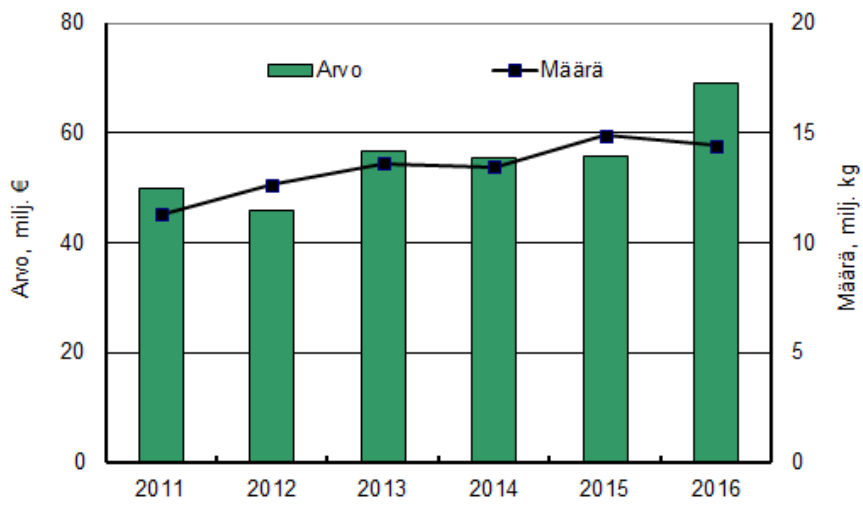
Vuonna 2015 maassamme toimi 176 päätoimista vesiviljely-yritystä (liite 3: taulukko 3.2). Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 66 miljoonaa euroa. Vesiviljelyn tuotto kasvoi samalla kun toimialan kannattavuus (kuva 7) parani. Sekä poikasista että ruokakalaa tuottavien yhdistelmäyritysten tuotot olivat muita tuotantosuuntia suuremmat, noin 24 miljoonaa euroa (liite 3: taulukko 3.2). Poikastuotanto oli kuitenkin kannattavinta reilun miljoonan euron nettotuloksella ja 13 prosentin nettotulosprosentilla. Merialueen ruokakalatuotanto pysyi alhaisesta tuottajahinnasta huolimatta kannattavana ja tuotot olivat 23 miljoonaa euroa. Sisävesien ruokakalatuotannon ja yhdistelmäyritysten nettotulos oli tappiollinen. Nettoinvestoinnit laskivat kaikissa muissa yritysluokissa, paitsi yhdistelmätuotannossa. Merialueen ruokakalatuottajat investoivat eniten, 0,9 miljoonalla eurolla. Poikastuottajien vakavaraisuus ja maksuvalmius oli hyvä. Muiden tuotantosuuntien vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttävät.

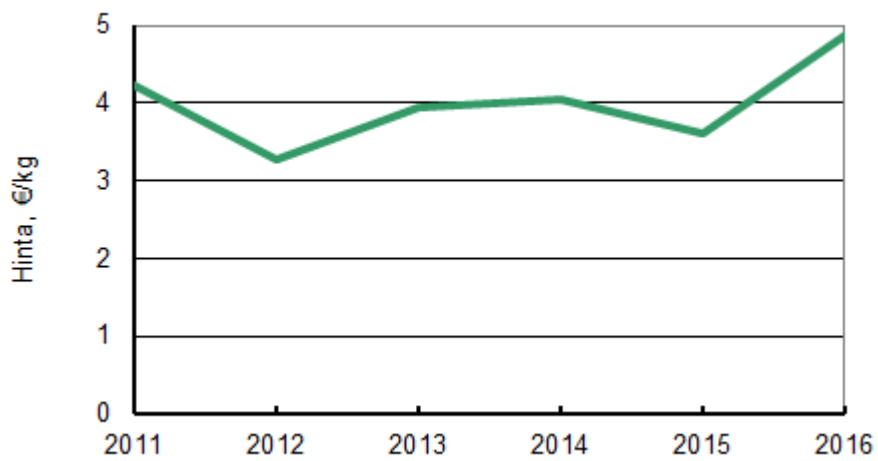
Kuva 7. Vesiviljely-yritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotulokset reaalin kehitys vuosina 2011-2015.

Vuonna 2016 Suomessa viljeltiin kokonaisuudessaan noin 14 miljoonaa kiloa ruokakalaa (perkaamaton paino). Luku sisältää sekä päätoimiset että sivutoimiset vesiviljelijät. Tuotannon määrä laski edellisvuodesta kolme prosenttia ja tuotannon arvo oli 69 miljoonaa euroa (kuva 8). Ruokakalatuotannon reaaliarvo nousi 13 miljoonaa euroa, vaikka tuotannon määrä laski. Tämä selittyy pääasiassa kirjolohjen lihan ja mädin tuottajahintojen nousulla.

Yli 90 prosenttia ruokakalatuotannosta on kirjolohta. Vuonna 2016 tuotettiin 13 miljoonaa kiloa kirjolohta ja 0,8 miljoonaa kiloa siikaa. Kirjolohten tuotannon arvo vuonna 2016 oli 59,4 miljoonaa euroa ja siian 7 miljoonaa euroa. Muita viljeltyjä ruokakalalajeja kuten taimenta, nieriää, sampia, kuhaa ja ankeriasta viljeltiin yhteensä noin 0,2 miljoonaa kiloa. Ruokakalan lisäksi vuonna 2016 tuotettiin noin 50 miljoonaa kalanpoikasta (pois lukien vastakuoriutuneet). Kirjolohten poikastuotannon arvo oli 10 miljoonaa euroa. Noin kolmannes poikasista oli siikoja, joiden arvo oli 3 miljoonaa euroa. Kirjolohten poikasista pääosa käytettiin jatkoviljelyyn, mutta pienistä siian poikasista suurin osa päätyi istutuksiin. Kirjolohten tuottajahinta kiloa kohden nousi 1,28 euroa vuonna 2016 (kuva 9).

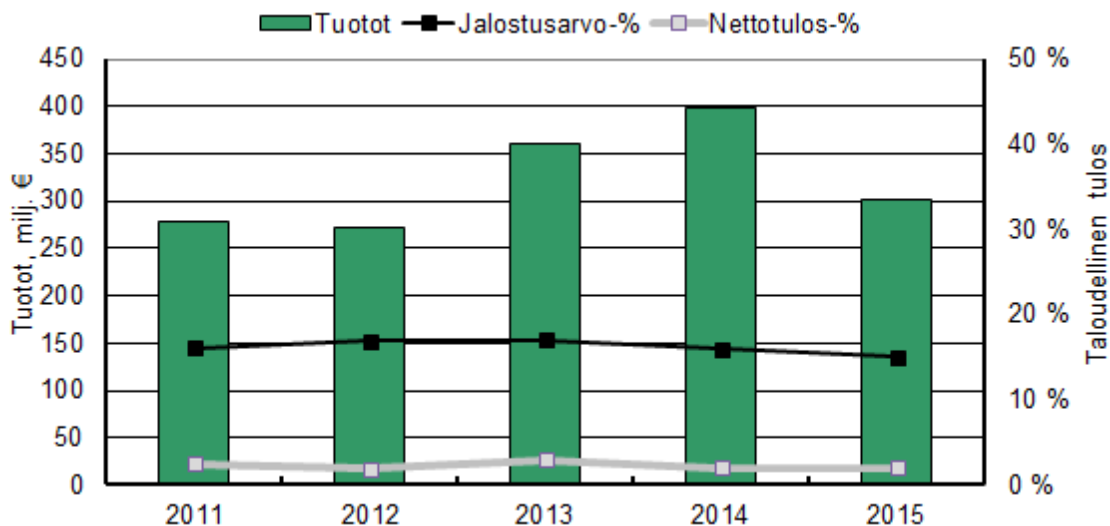
Kuva 8. Kasvatetun ruokakalan tuotannon reaaliarvo ja tuotantomäärä vuosina 2011–2016.

Kuva 9. Kirjolohen reaalihinnan kehitys vuosina 2011–2016 (Luonnonvarakeskus 2017a).

4. Jalostustoimialan kannattavuus heikkeni

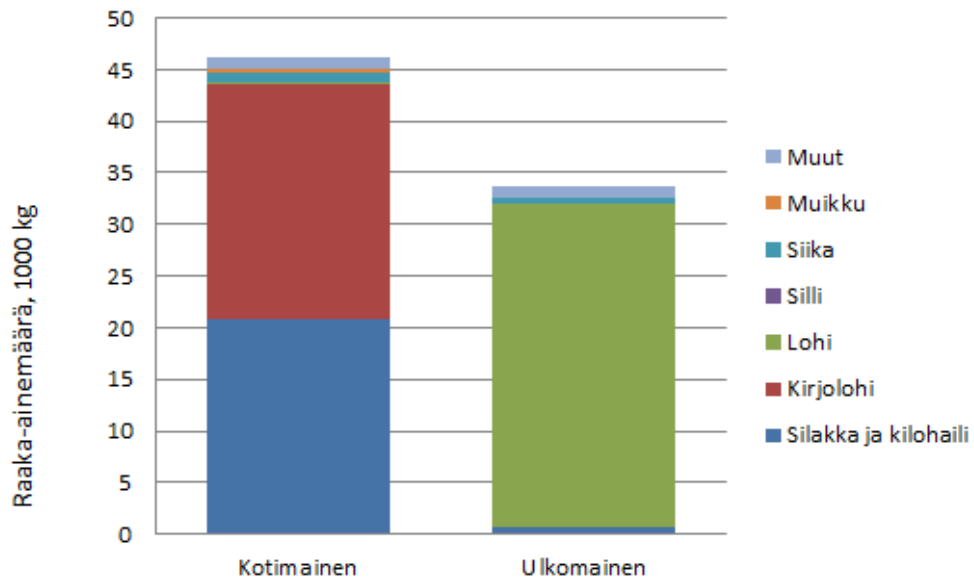
Vuonna 2015 Suomessa oli 136 kalanjalostusyriytystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 196 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.3)¹. Kalanjalostuksen tuotot olivat 302 miljoonaa euroa. Tuotot laskivat 24 prosenttia (kuva 10). Tuotot laskivat kaikissa yrityskokoluokissa ja ainoastaan keskisuurten yritysten nettotulos parani. Pienten yritysten tuotot laskivat kahdeksan prosenttia ja nettotulos heikkeni kolmanneksen. Keskisuurten yritysten tuotot laskivat, mutta kannattavuus parani. Isojen yritysten tuotot vähenivät neljänneksellä ja nettotulos puolittui. Tuontilohi on jalostusteolisluuden tärkeimpiä raaka-aineita. Raaka-aineen korkea hinta vaikutti kalanjalostuksen kannattavuuteen. Jalostussektori työllisti 803 henkilötyövuotta eli 25 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Toimialan nettoinvestoinnit laskivat 3,5 miljoonaan euroon vuonna 2015. Ainoastaan isot yritykset investoivat edellisvuotta enemmän. Isojen ja pienten jalostusyriytysten vakavaraisuus oli tyydyttävä ja keskisuurten heikko. Maksuvalmius oli tyydyttävä kaikissa kokoluokissa.

Kuva 10. Kalanjalostusyriytysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2011–2015.

Vuonna 2015 kalajalosteiden raaka-aineina käytettiin 80 miljoonaa kiloa kalaa (kuva 11), josta 46 miljoonaa kiloa oli kotimaista ja 34 miljoonaa kiloa tuontikalaa. Kotimaisen kalan käyttö laski, mikä selittyy pääosin silakan pakastuksen vähenemisestä Venäjän viennin tyrehtyttyä vuonna 2014. Ulkomaisen kalan jalostuksen kasvua selittää norjalaisen lohen lisääntynyt käyttö raaka-aineena. Tosin vuonna 2015 lohen tuonti väheni, koska hinta oli korkea. Lohen ohella tärkeimmät jalostusteollisuuden käyttämät lajit olivat kirjolohti, silakka ja siika. Kotimaista kirjolohta ja lohta jalostettiin yhteensä 44 miljoonaa kiloa ja siikaa vajaa miljoona kiloa. Ulkomailta tuotiin pääosin lohta.

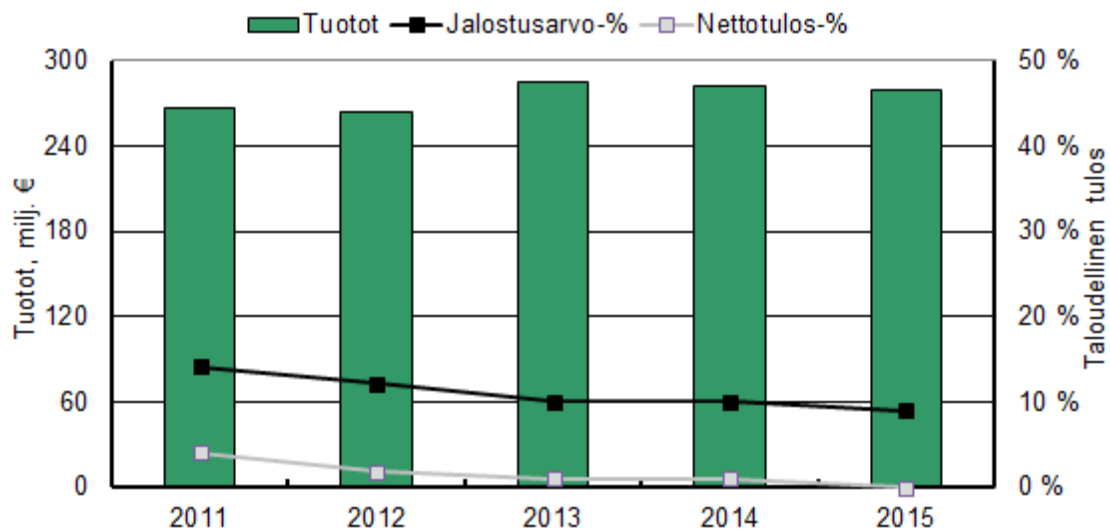
¹ Tilastokeskuksen Yritysrekisteriin kuuluvien yritysten liikevaihtoraja oli 11 196 euroa vuonna 2015. Jalostuksen, tukkukaupan ja kalan vähittäiskaupan taloudelliset tiedot on laskettu Tilastokeskuksen tilinpäätösaineistosta, jossa sovelletaan yllä olevaa liikevaihtorajaa.

Kuva 11. Kalanjalostukseen käytetty kotimainen ja ulkomainen kala vuonna 2015 (Luonnonvarakeskus 2016).

5. Kalatukkukaupan kannattavuus laski

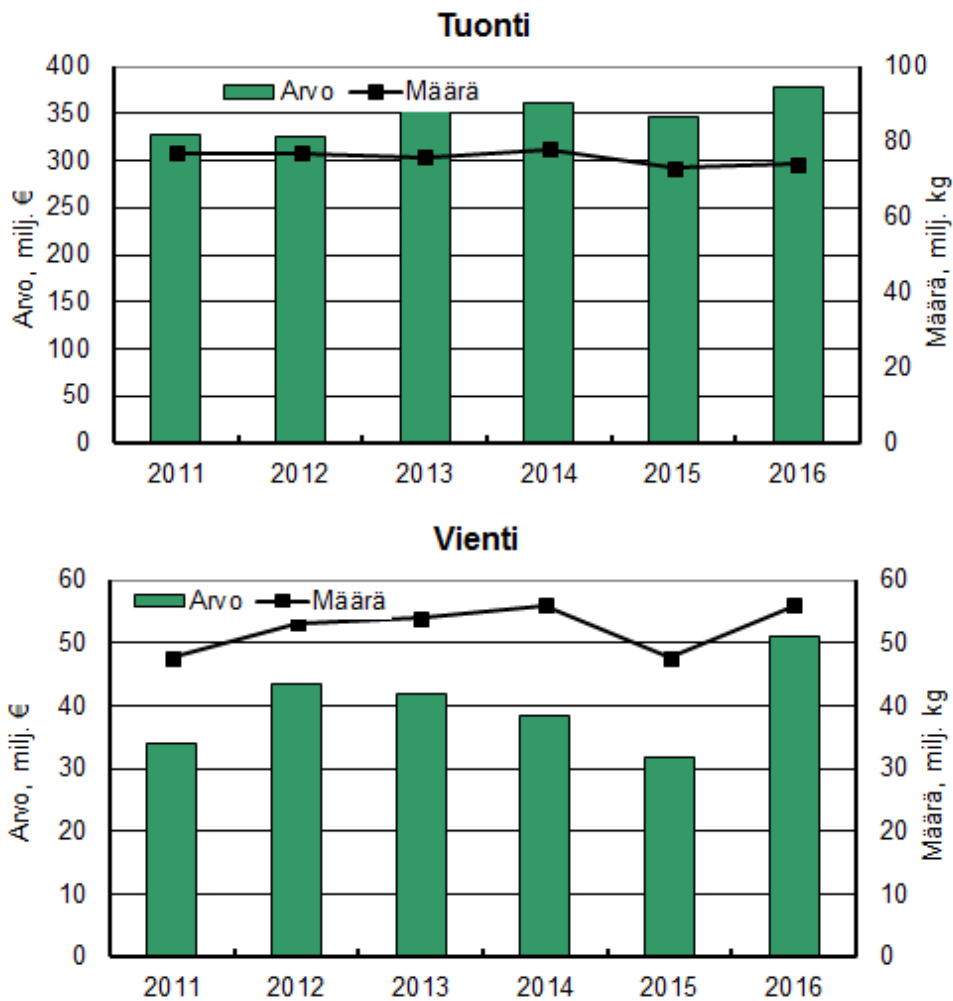
Vuonna 2015 Suomessa oli 58 kalatukkuyritystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 196 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.4). Yritysten lukumäärä laski neljällä yrityksellä, mutta toimialan työllistävyys pysyi vuoden 2014 tasolla. Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 279 miljoonaa euroa. Tuotot laskivat prosentin edellisvuodesta (kuva 12). Isojen ja pienten yritysten tuotot kasvoivat, mutta keskisuurten tuotot laskivat. Toimialan kannattavuus heikkeni, sillä nettotulos laski kaikissa yritysryhmissä. Lohen korkea hinta vaikutti myös kalatukkujen tulokseen. Kalatukkuyritykset investoivat yhteensä 3 miljoonalla eurolla. Isot ja keskisuuret kalatukkuyritykset investoivat aiempaa enemmän, pienet aiempaa vähemmän. Isojen tukkukauppojen vakavaraisuus oli hyvä ja maksuvalmius tyydyttävä, keskisuurten ja pienten tukkukauppojen vakavaraisuus oli huono ja maksuvalmius tyydyttävä.

Kuva 12. Kalatukkuyritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2011–2015.

Suomeen tuotiin 101 miljoonaa kiloa kalaa ja kalatuotteita vuonna 2016. Edellisvuoteen verrattuna tuontimäärä väheni 12 miljoonaa kiloa, mutta tuonnin arvo kasvoi 21 miljoonaa euroa 398 miljoonaan euroon. Ihmisravinnoksi Suomeen tuotiin kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita 378 miljoonalla eurolla (kuva 13). Elintarviketuonnin reaaliarvo nousi edellisvuodesta 34 miljoonalla eurolla. Ihmisravinnoksi kalaa, äyriäisiä ja kalatuotteita tuotiin 74 miljoonaa kiloa, noin miljoona kiloa aiempaa vuotta enemmän. Lähes puolet koko tuonnin määrästä tuli Norjasta. Tärkeimmät Norjasta tuodut tuotteet olivat tuore merilohi (25 miljoonaa kiloa), katkaravut sekä sillivalmisteet ja -säilykkeet.

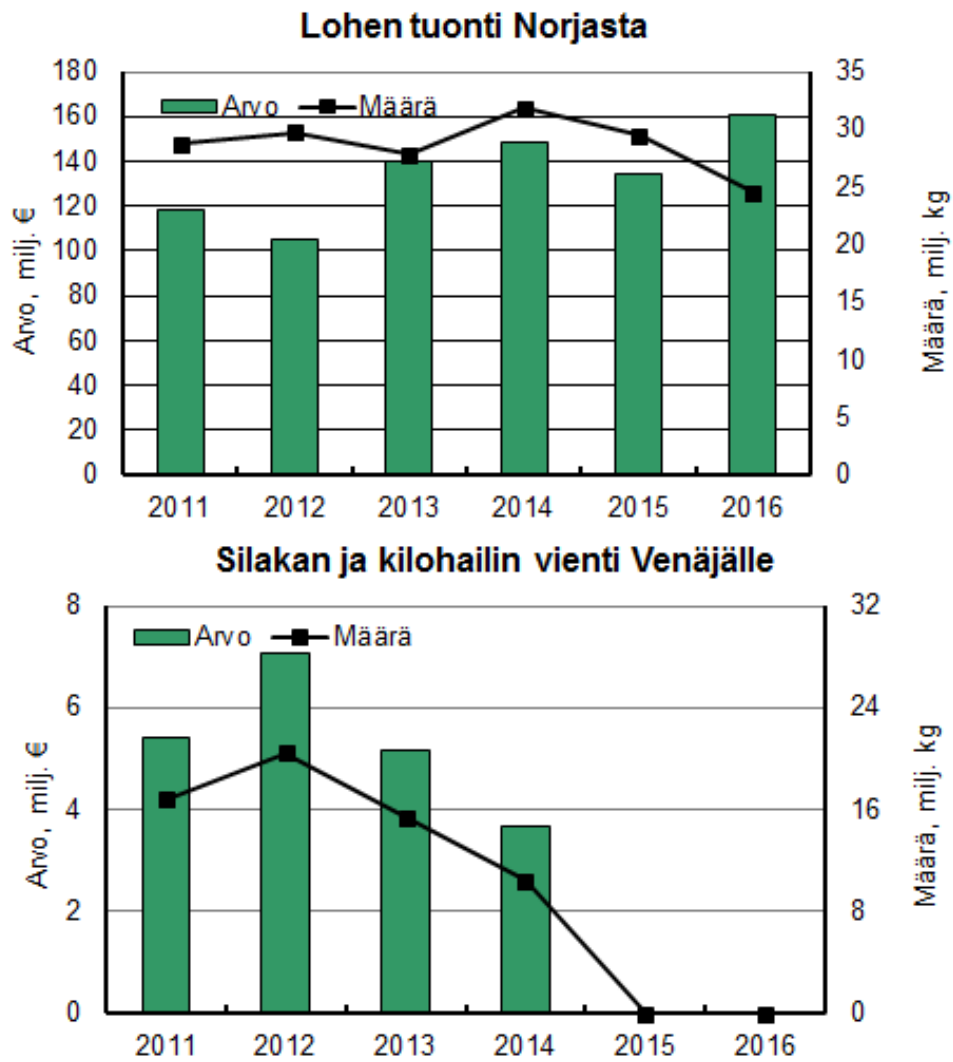
Suomesta vietiin kalaa ja kalatuotteita 71 miljoonaa kiloa vuonna 2016. Viennin määrä kasvoi kahdella miljoonalla kilolla edellisvuodesta. Viennin arvo oli 57 miljoonaa euroa ja kasvua oli peräti 19 miljoonaa euroa. Ihmisravinnoksi tarkoitetun kalan, äyriäisten ja kalatuotteiden viennin arvo oli 51 miljoonaa euroa ja määrä 56 miljoonaa kiloa. Tärkeimmät vientituotteet olivat tuore kirjolohi ja lohi, tuore ja pakastettu silakka ja kilohaili, mäti ja mätituotteet sekä rehukala. Kalatuotteita vietiin eniten Viroon, Tanskaan, Valko-Venäjälle ja Latviaan. Ruotsiin ja Venäjälle vietiin kalaa ja kalatuotteita noin kolmen miljoonan euron arvosta.

Kuva 13. Ihmisravinnoksi käytettyjen äyriäisten ja kalatuotteiden tuonnin ja viennin määrä ja reaaliarvo vuosina 2011–2016 (Luonnonvarakeskus 2017c).

Vuonna 2016 tuoretta kokonaista lohta tuotiin Norjasta noin 25 miljoonaa kiloa ja 161 miljoonalla eurolla. Norjalaisen lohien tuonti laski viidellä miljoonalla kilolla. Samalla tuonnin reaaliarvo kasvoi huomattavasti 20 prosenttia (kuva 14) norjalaisen lohien hinnan nousun myötä.

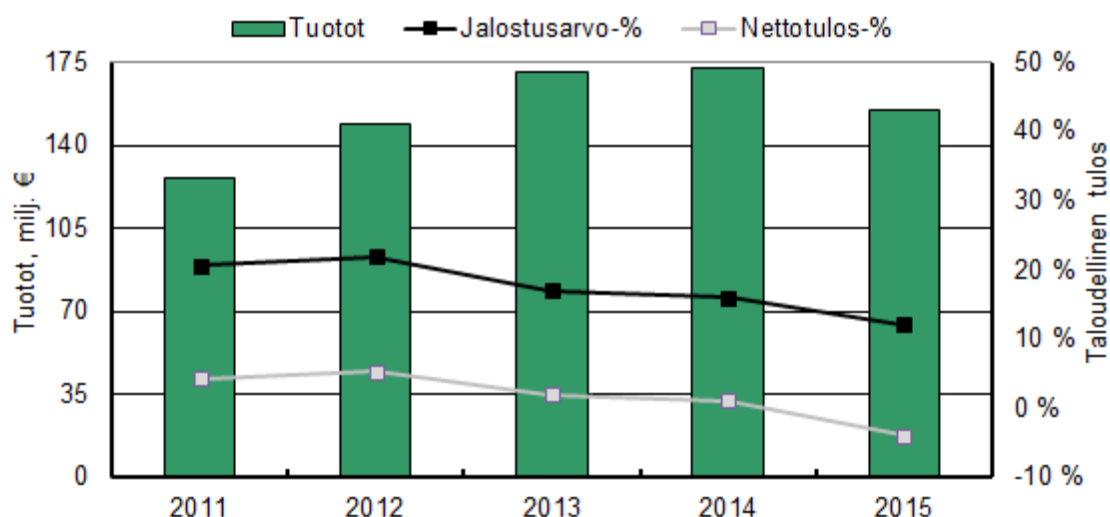
Venäjän markkinat ovat olleet perinteisesti tärkeä markkina-alue suomalaiselle silakalle ja kilohailille. Vuoden 2014 elokuusta lähtien Venäjän EU-pakotteiden vastatoimet ja elintarvikkeille asetetut tuontirajoitukset ovat näkyneet vahvasti kalamarkkinoilla. Silakan ja kilohailin Venäjän vienti loppui täysin vuonna 2015, eikä vientiä ollut myöskään vuonna 2016 muuta kuin maustekalan muodossa. Vientisilakan ja kilohailin keskihinta on ollut edelleen laskussa.

Kuva 14. Norjalaisen tuoreen lohen tuonnin määrä ja reaaliarvo sekä Venäjälle viedyn silakan ja kilohailin määrä ja reaaliarvo vuosina 2011–2016 (Luonnonvarakeskus 2017c).

6. Kalaan erikoistuneella vähittäiskaupalla aiempaa heikompi vuosi

Vuonna 2015 Suomessa oli 121 kalan vähittäiskauppaan erikoistunutta yritystä, joiden liikevaihto oli vähintään 11 196 euroa vuodessa (liite 3: taulukko 3.5). Yritysten lukumäärä laski edellisvuodesta neljällä yrityksellä ja yrityksiä poistui alalta kaikista kokoluokista. Toimiala työllisti 545 henkilötyövuotta, mikä on 9 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2014. Henkilöstön määrä laski kaikissa yrityskokoluokissa. Yritysten yhteenlasketut tuotot olivat 155 miljoonaa euroa (kuva 15) ja ne laskivat 11 prosentilla. Ainoastaan pienten yritysten tuotot ja nettotulos säilyivät edellisvuoden tasolla, muissa yrityskokoluokissa tuotot ja kannattavuus laskivat. Alan kannattavuus heikkeni merkittävästi. Isot yritykset tekivät lähes 7 miljoonan euron tappion. Myös toimiala kokonaisuudessaan teki lähes 7 miljoonan euroa tappion. Isojen yritysten nettoinvestoinnit moninkertaistuivat yli 10 miljoonaan euroon. Koko sektorin nettoinvestoinnit koostuivat lähes yksinomaan isojen yritysten investoinneista. Isojen ja keskisuurten yritysten vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat tyydyttävät. Pienten yritysten vakavaraisuus oli hyvä ja maksuvalmius tyydyttävä.

Kuva 15. Kalaan erikoistuneiden vähittäiskauppayritysten tuottojen, jalostusarvon ja nettotuloksen reaalin kehitys vuosina 2011–2015.

7. Menetelmät ja tulosten luotettavuus

Kalatalouden toimialakatsaus on kalatalouden yritysten viimeisiin tilasto- ja tilinpäätöstietoihin perustuva katsaus suomalaisen merialueen ammattikalastuksen, vesiviljelyn, kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan taloudellisesta tilasta.

Tässä laatuselosteessa kuvataan lyhyesti katsauksen tulosten ymmärtämisen kannalta tarpeelliset tiedot aineistoista ja menetelmistä. Tarkemmat kuvaukset ovat erillisissä tilasto-, tai toimialajulkaisuissa, jotka löytyvät Luonnonvarakeskuksen (www.luke.fi) tai Tilastokeskuksen (<http://www.stat.fi/til/yrti/>) internet-sivuilta.

7.1. Aineisto ja menetelmät

Aineistona on käytetty Luonnonvarakeskuksen merialueen ammattikalastusta, vesiviljelyä, kalanjalostusta, ulkomaankauppaa ja kalan tuottajahintoja koskevia tilastoja (<http://stat.luke.fi/>) sekä Tilastokeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen kalatalouden yrityksiä koskevia tilinpäätösaineistoja. Tuoreimmat tilastotiedot koskevat yleensä katsauksen julkaisuvuotta edeltävää vuotta. Kalajalosteiden tuotantotilasto tehdään vain joka toinen vuosi. Nimellishinnat ja -arvot ovat elinkustannusindeksillä tai kuluttajahintaindeksillä muunnettu reaalisiksi aikasarjan viimeisimmän vuoden hintatasoon.

Toimialaa ja yrityksiä koskevat taloudelliset tiedot perustuvat kalatalousyrityksiä koskeviin tilinpäätöstietoihin. Tilinpäätöstiedot koskevat kalanjalostuksen, kalatukkukaupan ja kalan vähittäiskaupan osalta vain yrityksiä, joiden liikevaihto oli tarkasteluvuonna yli 11 196 €. Merialueen ammattikalastuksen ja vesiviljelyn tilinpäätöstiedot koskevat kaikkia päätoimisia yrityksiä ja kalastajia. Yritysrekisterin liikevaihtoraja muuttuu vuosittain, sillä se päivitetään tarkasteltavan vuoden hintatasoon. Alkuperäinen liikevaihtoraja määräytyi sen mukaan, kuinka paljon 0,5 kokoikäistä henkilöä tuotti keskimäärin liikevaihtoa vuodessa. Kalastusyritysten tuloraja laskettiin saaliin arvon perusteella. Tilastokeskuksen keräämä kalatalousyrityksiä koskeva tilinpäätösaineisto on Luonnonvarakeskuksen käytettävissä vasta yritysten tilinpäätöstä seuraavana vuotena, minkä vuoksi tuoreimmat tilinpäätöstiedot ovat katsauksen julkaisuhetkellä kaksi vuotta vanhoja.

Luonnonvarakeskus on tilinpäätösaineistojen pohjalta laskenut taloudelliset tunnusluvut kalatalouden toimialoille. Toimialat ovat kalastusta ja vesiviljelyä lukuun ottamatta jaettu kolmeen kokoluokkaan: suuret yritykset (suurimmat 10 % yrityksistä), keskiuuret yritykset (suurimmat 40 % jäljelle jääneistä) ja pienet yritykset. Tästä perusryhmittelystä poiketen kalastusyritykset jaettiin suuriin (> 24 m) ja pieniin (< 24 m) troolareihin, yli 8 500 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin ja alle 8 500 euron liikevaihdon rannikkokalastajiin. 8 500 euron vuotuinen liikevaihto on ALV-velvollisuuden raja, jota käytetään kaupallisten ammattikalastajien jakamiseen tyyppin I ja II kalastajiin ammattikalastajarekisterissä vuoden 2015 alusta lähtien.

Vesiviljely-yritykset jaettiin tuotantosuunnan mukaan poikastuotantoon (sisältäen myös luonnonravintolammikot), ruokakalatuotantoon sisävesillä, yhdistelmätuotantoon (sisältää sekä poikastettua ruokakalatuotantoa) sekä ruokakalatuotantoon meressä. Näiden tuotantosuuntaakohtaisten tunnuslukujen laskennassa käytettiin Tilastokeskuksen tilinpäätösaineiston lisäksi Luonnonvarakeskuksen (aiemmin Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos) keräämiä vesiviljely-yritysten tuotanto- ja taloustietoja. Mukaan perusjoukkoon otettiin kaikki sellaiset vesiviljely-yritykset, joilla oli toimintaa tarkasteluajanjaksona ja jotka ilmoittivat yrityksen päätoimialaksi vesiviljelyn.

Kalatalouden toimialojen laajuutta ja kannattavuutta kuvattiin liiketoiminnan tuotoilla, jalostusarvolla, käyttökatteella ja nettotuloksella.

Liiketoiminnan tuotot sisältävät liikevaihdon lisäksi liiketoiminnan muut tuotot kuten korvaukset, suorat avustukset ja vuokratuotot.

Jalostusarvolla tarkoitetaan toimialan tuottamaa arvonlisää. Jalostusarvo saadaan, kun tuotoista vähennetään aine- ja tarvikkehankinnat, ulkopuoliset palvelut ja muut liiketoimintakulut kuin henki-

löstökulut. Jalostusarvo sisältää kansantaloudelle lisäarvoa luovia eriä kuten palkat, pääomakulut, verot ja voiton. Jalostusarvoprosentti on jalostusarvon osuus tuotoista.

Käyttökate kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen poistoja ja rahoituseriä. Käyttökateprosentti kuvaa muuttuvien ja kiinteiden kustannusten jälkeen jäävän tuloksen osuutta liikevaihdosta.

Nettotulos on kannattavuuden mittari, joka kertoo yrityksen tuloksen verojen jälkeen ennen satunnaisia tuottoja ja kuluja. Nettotulosprosentti on nettotuloksen osuus liiketoiminnan tuotoista.

Liitetaulukoissa esitetään myös toimialan nettoinvestointeja, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevia tunnuslukuja.

Nettoinvestoinnit ovat toimialan aineelliset ja aineettomat investoinnit.

Vakavaraisuuden tunnusluku omavaraisuusaste kertoo, missä määrin omaisuus on rahoitettu omalla pääomalla.

Rahoituksen riittävyttä ja maksuvalmiutta kuvaa current ratio (likviditeettikerroin). Se mittaa yrityksen kykyä selvittää lyhytaikaisista velvoitteista rahoitus- ja vaihto-omaisuuden avulla.

7.2. Tulosten luotettavuus

Yrityksen toimiala määritetään vuosittain liikevaihtoperusteisesti päätoimialan mukaan. Suurimmat yritykset toimivat usein monella toimialalla. Esimerkiksi ison kalankasvattajan päätoimiala voi olla kalatukkukauppa tai kalanjalostus. Monella kalastusyrityksellä on omaa jalostustoimintaa. Yritys voi olla tukku- tai jalostusyritys riippuen siitä, kuinka suuri osa myynnistä on minäkin vuonna omassa yrityksessä jalostettujen tuotteiden myyntiä. Monella toimialalla toimiva yritys saattaa siten joskus siirtyä toimialalta toiselle. Suurten yritysten siirtyminen voi vaikuttaa koko toimialan tulokseen.

Kalan vähittäiskauppaa koskeva toimiala kattaa vain kalan vähittäiskauppaan erikoistuneet liikkeet. Pääosa kalasta myydään kuluttajille kuitenkin markettien kalatiskien kautta. Markettien myynti kuuluu kalan vähittäiskaupan toimialaan vain siinä tapauksessa, jos kalatiska hoitaa kalan vähittäiskauppaa päätoimialanaan harjoittava yritys.

Suomen kaupallisten kalastajien rekisterissä oli vuoden 2016 lopussa 2 360 toimijaa, joilla kaikilla oli velvollisuus ilmoittaa saaliinsa. Rekisteröityneet kalastajat jaettiin kahteen ryhmään kalastuksesta saatavan liikevaihdon mukaan niin, että ryhmien rajana oli 10 000 euron liikevaihto. Ryhmään 1 kuului noin 400 kaupallista kalastajaa, jotka saivat kalastuksesta liikevaihtoa yli 10 000 euroa vuodessa. Toimialakatsaus koskee nykyisellään kaikkia kaupallista merialueen ammattikalastusyrityksiä, jotka ovat ilmoittaneet saalista. Sisävesikalastusyrityksistä ei ole käytettävissä taloudellisia tunnuslukuja.

Kaikki toimialakohtaiset tunnusluvut eivät ole suoraan keskenään vertailukelpoisia, koska kalastuksen ja vesiviljelyn toimialoilta on tarkasteluun otettu mukaan muista toimialoista poiketen pieniä yrityksiä, joiden liikevaihto jää alle 11 196 euron.

Pienten yritysten kannattavuutta koskevat tunnusluvut antavat todellisuutta myönteisemmän kuvan, koska pienyritykset eivät yleensä maksa itselleen palkkaa vaan ottavat tulonsa yrityksen tuloksesta. Tilastokeskus korjaa pienten yritysten tulosta laskennallisella palkkakorjauksella (noin 2 500 €/kk). Palkkakorjausta ei ole tässä katsauksessa otettu huomioon, koska kalatalouden toimialalla pääosa yrityksistä on kausiluonteisesti toimivia pienyrityksiä.

Viitteet

Suomen virallinen tilasto: Kalanjalosteiden tuotanto 2015 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [13.10.2016]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalajalosteiden-tuotanto>.

Suomen virallinen tilasto: Kalan tuottajahinnat 2016 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [11.5.2017]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-tuottajahinta>.

Suomen virallinen tilasto: Kaupallinen kalastus merellä 2016 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [23.5.2017]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/ammattikalastus-merella>.

Suomen virallinen tilasto: Kalan ulkomaankauppa 2016 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [22.3.2017]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/kalan-ulkomaankauppa>.

Suomen virallinen tilasto: Vesiviljely 2016 [verkkajulkaisu]. Julkaisupaikka: Luonnonvarakeskus [28.6.2017]. Saantitapa: <http://stat.luke.fi/vesiviljely>.

Liitteet

Liite 1. Kalatalouden toimialojen yritysmäärät, henkilötyövuodet, tuotot ja jalostusarvo vuonna 2015.

Toimiala	Yrityksiä, kpl	Muutos v:sta 2014 (%)	Henkilöstö, htv	Muutos v:sta 2014 (%)	Tuotot, milj. €	Muutos v:sta 2014 (%)	Jalostusarvo, milj. €	Muutos v:sta 2014 (%)
Kalastus	1256	-3	358	1	38	-7	16	-5
Vesiviljely	176	4	353	7	66	8	17	3
Jalostus	136	-1	803	-25	302	-24	45	-30
Tukkukauppa	58	-6	477	0	279	-1	26	-7
Vähittäiskauppa	121	-3	545	-9	155	-11	18	-35
Yhteensä	1747	-2	2536	-10	839	-12	122	-20

Liite 2. Kalatalouden toimialojen kymmenen suurimman yrityksen osuus toimialan kokonaistuotoista vuosina 2009–2015.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ammattikalastus merellä	46	45	50	52	52	50	47
Vesiviljely	47	46	50	50	51	51	51
Jalostus	76	77	77	76	81	85	83
Tukkukauppa	83	82	80	80	82	83	83
Vähittäiskauppa	78	79	80	84	85	86	86

Liite3. Kalatalouden laajuus, kannattavuus, investoinnit ja vakavaraisuus vuonna 2015.**Liite 3.1.** Kalastuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.

2015	KALASTUS														
	Tunnusluvut	Rannikkokalastus, alle 8500 e			Rannikkokalastus, yli 8500 e			Pienet troolarit			Isot troolarit			Yhteensä	
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	897	2		315	-16		26	-7		18	6		1256	-3	
Henkilöstö	152	58		99	-36		36	0		71	4		358	1	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	2.2	100	-8	8.7	100	-26	7.8	100	24	18.8	100	-5	37.5	100	-7
Jalostusarvo	0.9	41	50	4.9	56	-29	3.3	42	-6	7.2	38	15	16.3	43	-5
Käyttökate	0.8	36	100	4.4	51	-30	2.1	27	-12	3.4	18	42	10.7	29	-6
Nettotulos	-0.5	-23	61	3.0	34	-35	1.1	14	-8	0.6	3	175	3.4	9	22
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	2.3	105	3395	0.5	5	-88	0.8	10	-84	4.2	23	199	7.8	21	-24
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		92	1		75	1		42	-11		6	200		52	4
Current ratio		4.8	200		1.7	-6		1.9	58		0.6	20		1.2	33
<i>Toimialan tuottavuus</i>	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %
Liikevaihto/htv	12.9		-42	72.8		23	203.9		23	256.7		-11	97.0		-7
Jalostusarvo/htv	5.9		-6	49.5		11	91.7		-5	101.4		10	45.5		-6
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	3	100	-7	28	100	-12	299	100	33	1,043	100	-11	30	100	-4
Jalostusarvo	1	40	67	16	56	-16	128	43	3	398	38	8	13	44	-2
Käyttökate	1	36	80	14	50	-18	83	28	-3	190	18	37	9	29	-3
Nettotulos	-1	-24	60	10	35	-22	43	14	2	33	3	170	3	9	23

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.2. Vesiviljelyn laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.

2015															
VESIVILJELY															
Tunnusluvut	Poikaskalatuotanto			Ruokakalatuotanto sisävesissä			Ruokakalatuotanto meressä			Yhdistelmä			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	108	13		18	-18		22	10		28	-13		176	4	
Henkilöstö	82	37		46	2		73	6		152	-2		353	7	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	9.7	100	41	9.3	100	26	23.1	100	11	24.3	100	-8	66.4	100	8
Jalostusarvo	3.7	38	77	2.3	25	15	4.4	19	-8	6.6	27	-13	17.0	26	3
Käyttökate	1.2	12	301	0.6	6	100	2.0	9	-26	0.4	2	-76	4.2	6	-16
Nettotulos	1.3	13	286	-0.7	-8	30	0.5	2	-64	-1.4	-6	-251	-0.3	0	57
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	0.2	2	-37	0.1	1	-33	0.9	4	-5	0.7	3	185	2.0	3	14
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		59	638		29	4		36	-3		37	-24		39	18
Current ratio		2.4	380		1.8	-31		1.7	-6		1.9	46		1.9	58
<i>Toimialan tuottavuus</i>		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %
Liikevaihto/htv		114.8	6		200.2	25		306.9	4		154.2	-7		182.5	1
Jalostusarvo/htv		45.3	30		50.0	14		60.6	-13		43.3	-12		48.2	-4
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	90	100	24	516	100	54	1,052	100	2	869	100	5	378	100	4
Jalostusarvo	34	38	57	128	25	41	200	19	-17	236	27	-1	97	26	0
Käyttökate	12	13	272	32	6	140	91	9	-33	14	2	-73	24	6	-18
Nettotulos	12	13	252	-39	-8	13	25	2	-64	-50	-6	-336	-2	0	63

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.3. Kalanjalostuksen laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.

2015												
KALANJALOSTUS												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	14	0		54	-2		68	0		136	-1	
Henkilöstö	552	-31		224	-6		27	-13		803	-25	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	261.1	100	-26	36.3	100	-12	4.3	100	-8	301.8	100	-24
Jalostusarvo	34.2	13	-35	9.2	25	-4	1.1	26	-15	44.5	15	-30
Käyttökate	11.5	4	-42	2.2	6	16	0.6	14	-14	14.2	5	-37
Nettotulos	4.8	2	-50	0.6	2	701	0.2	5	-33	5.6	2	-43
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	2.3	1	5	1.0	3	-9	0.1	2	-67	3.5	1	-3
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		36	-8		19	19		32	-46		33	-11
Current ratio		1.3	-13		1.2	20		1.2	-56		1.2	-20
<i>Toimialan tuottavuus</i>		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %		1,000 €	Muutos, %
Liikevaihto/htv		470.0	8		160.0	-7		157.0	6		373.0	1
Jalostusarvo/htv		62.0	-4		41.0	3		41.0	3		55.0	-7
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %
Tuotot	18,653	100	-26	673	100	-11	63	100	-9	2,219	100	-24
Jalostusarvo	2,446	13	-35	170	25	-3	16	25	-11	327	15	-29
Käyttökate	821	4	-42	40	6	15	8	13	-20	105	5	-36
Nettotulos	345	2	-50	10	1	601	3	5	-40	41	2	-43

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.4. Kalatukkukaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.

2015												
KALATUKKUKAUPPA												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	6	0		23	-8		29	-6		58	-6	
Henkilöstö	252	18		193	-19		32	39		477	0	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	193.2	100	3	80.0	100	-12	5.4	100	20	278.6	100	-1
Jalostusarvo	16.3	8	1	8.9	11	-21	1.2	22	34	26.4	9	-7
Käyttökate	4.2	2	-29	0.4	1	-78	0.3	6	0	4.8	2	-40
Nettotulos	1.8	1	-44	-1.6	-2	-434	-0.2	-3	-784	0.1	0	-97
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	2.1	1	952	1.1	1	84	-0.01	0	-120	3.1	1	288
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		42	2		15	-46		11	-192		35	-3
Current ratio		1.7	0		1.0	-17		1.1	22		1.5	0
<i>Toimialan tuottavuus</i>	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %
Liikevaihto/htv	766.0		-12	413.0		9	169.0		-13	583.0		-1
Jalostusarvo/htv	65.0		-14	46.0		-2	38.0		0	55.0		-8
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %	1 000 €/ yritys	%	Muutos, %
Tuotot	32,202	100	3	3,478	100	-4	187	100	29	4,804	100	6
Jalostusarvo	2,709	8	1	387	11	-14	42	22	50	455	9	0
Käyttökate	700	2	-29	15	0	-79	9	5	-10	83	2	-36
Nettotulos	299	1	-44	-69	-2	-476	-5	-3	-601	1	0	-98

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

Liite 3.5. Kalaan erikoistuneen vähittäiskaupan laajuus, kannattavuus ja vakavaraisuus vuonna 2015 sekä muutos vuodesta 2014.

2015												
KALAN VÄHITTÄISKAUPPA												
Tunnusluvut	Isot yritykset			Keskisuuret yritykset			Pienet yritykset			Yhteensä		
<i>Toimialan laajuus</i>	Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %		Kpl	Muutos, %	
Yrityksiä	12	-8		49	-2		60	-3		121	-3	
Henkilöstö	416	-11		109	-2		20	-5		545	-9	
<i>Toimialan kannattavuus</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Tuotot	135.1	100	-12	16.8	100	-2	2.9	100	0	154.8	100	-11
Jalostusarvo	13.6	10	-40	3.7	22	-16	0.6	21	0	18.0	12	-35
Käyttökate	-2.9	-2	-155	0.9	5	-40	0.4	14	34	-1.7	-1	-124
Nettotulos	-6.9	-5	-1483	0.1	1	-87	0.2	7	0	-6.6	-4	-541
<i>Toimialan investoinnit</i>	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %	Milj. €	%	Muutos, %
Nettoinvestoinnit	10.1	7	10019	0.1	1	-75	0.0	0	-100	10.2	7	1603
<i>Toimialan vakavaraisuus</i>		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %		%	Muutos, %
Omavaraisuus		39	-3		38	27		57	36		39	0
Current ratio		1.2	20		1.5	0		1.4	56		1.2	9
<i>Toimialan tuottavuus</i>	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %	1,000 €		Muutos, %
Liikevaihto/htv	324.0		-1	154.0		1	142.0		5	283.0		-2
Jalostusarvo/htv	33.0		-31	34.0		-15	32.0		7	33.0		-28
<i>Yrityksen kannattavuus keskimäärin</i>	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %	1 000 €/yritys	%	Muutos, %
Tuotot	11,260	100	-4	344	100	1	48	100	2	1,280	100	-7
Jalostusarvo	1,137	10	-34	76	22	-13	11	23	10	149	12	-32
Käyttökate	-245	-2	-160	18	5	-38	6	13	20	-14	-1	-125
Nettotulos	-574	-5	-1503	1	0	-94	4	8	100	-54	-4	-551

Omavaraisuusaste (omalla pääomalla rahoitetun omaisuuden osuus): yli 40 % hyvä, 20-40 % tyydyttävä, alle 20 % huono

Current ratio (rahoituksen riittävyys): yli 2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, alle 1 heikko

luke.fi

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
00790 Helsinki
puh. 029 532 6000